

ROMÂNIA

Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro
Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Domnului Cosmin Popa,
Director General al DGASPC Sibiu

RECOMANDAREA

Nr. 114 din 3. AUG. 2023 2023

privind instituirea unor măsuri de protecție temporară a persoanei cu dizabilități intelectuale și psiho-sociale, până la pronunțarea instanței cu privire la tutelă (înlocuire tutore)

Prin petiția înregistrată la instituția Avocatul Poporului cu nr. 18603/06.07.2023, petentul _____ cu domiciliul în _____ str. _____ s-a plâns Avocatului Poporului de faptul că **fratele său**, _____, persoană cu dizabilități intelectuale și psiho-sociale (

nu mai beneficiază de ocrotirea statului, după decesul tutorelui fiind lipsit de resursele necesare traiului zilnic și de asistența medicală de specialitate de care ar avea nevoie.

Domnul _____ arată că, în **aprilie 2023**, mama lor, _____, care îndeplinea din 1996 rolul de **tutore al fratelui cu dizabilități, a decedat. Până la numirea, de către instanță, a unui nou tutore pentru petentul s-a văzut nevoit să se ocupe de fratele său, deși nu-i poate asigura ocrotirea de care are nevoie, aspect făcut cunoscut autorităților statului.** Petentul subliniază că, în prezent, **nu realizează venituri și nu mai poate munci pentru a-și câștiga existența,**

În considerarea celor mai sus expuse, ne-am adresat conducerii DAS Sibiu- Direcția de Asistență Socială Sibiu (adresa nr. 18603/19 iulie 2023) și am solicitat să fie dispusă o anchetă socială la domiciliul petentului pentru evaluarea urgenței situației sesizate și clarificarea măsurilor legale care se impun în vederea protecției persoanei cu dizabilități.

Prin adresa nr. 29256/21 iulie 2023, DAS-Sibiu ne răspunde arătând că domnul se află în evidența Direcției de Asistență Socială Sibiu din 2003, ca persoană încadrată în grad de handicap grav cu drept la asistent personal, conform Certificatului de încadrare în grad

de handicap nr. _____ (Model nou nr. _____). Acesta a fost pus sub interdicție și s-a instituit tutela asupra sa, prin Sentința Civilă nr. _____ lin _____, pronunțată de Tribunalul Sibiu, fiind numită tutore mama acestuia.

Persoana cu dizabilități mai are doi frați și o soră : sora și un frate locuiesc în Germania, în țară fiind rămas doar petentul, domnul _____ cu care locuiește. După decesul mamei, fratele stabilit în Germania și-a dat acceptul pentru a fi numit tutore al lui _____ și a-l lua în Germania, fiind înregistrat pe rolul Judecătoriei Sibiu dosarul nr. _____ având ca obiect înlocuire tutore.

Direcția de Asistență Socială Sibiu arată că a înaintat o adresă Judecătoriei Sibiu, prin care a solicitat soluționarea în regim de urgență a numirii unui nou tutore în acest caz, dar procesul „este de durată”.

Potrivit prevederilor art. 157 alin.2 C. Civil *”Până la numirea unui nou tutore, moștenitorii vor prelua sarcinile tutelei. Dacă sunt mai mulți moștenitori, aceștia pot desemna, prin procură specială, pe unul dintre ei să îndeplinească în mod provizoriu sarcinile tutelei”*; totodată, conform Art. 159: *„Până la preluarea funcției de către noul tutore, în cazurile prevăzute la art. 157 (...), instanța de tutelă poate numi un curator special.”*, iar potrivit art. 167 C. Civil, *„În caz de nevoie și până la soluționarea cererii de instituire a (...) tutelei speciale, instanța de tutelă poate numi un curator special pentru îngrijirea și reprezentarea celui a cărui ocrotire a fost cerută, precum și pentru administrarea bunurilor acestuia.”*

În cazul de față, domnul _____ nu este de acord să-și asume îndeplinirea provizorie (până la stabilirea unui tutore de către instanță) a sarcinilor tutelei fratelui cu dizabilități, argumentând că nu se poate ocupa de îngrijirea și supravegherea domnului _____, întrucât nu este acceptat de către acesta, este respins, _____ manifestând chiar un comportament agresiv la adresa lui. În plus, nici starea de sănătate nu îi permite.

Din ancheta DAS Sibiu reiese că, încă din ianuarie/februarie 2023 era cunoscută poziția domnului _____. Mama fraților, la acel moment în viață, a solicitat admiterea fiului cu handicap grav, _____ într-un centru rezidențial, întrucât ea este o persoană în vârstă, cu multiple afecțiuni și nu se mai poate ocupa de îngrijirea lui, și nici fratele rămas în țară nu poate, din motivele arătate mai sus. În acest context, a fost întocmită o anchetă socială necesară pentru completarea dosarului de admitere.

DGASPC Sibiu a transmis un răspuns de respingere a cererii de instituționalizare a domnului j _____ într-un centru rezidențial destinat persoanelor cu dizabilități

(adresa nr. 17471/SECMCPAD/27.02.2023), motivând că acesta nu îndeplinește criteriile de eligibilitate necesare admiterii.

Astfel, cererii înregistrate la DGASPC Sibiu sub nr. 17471/23.02.2023, prin care se solicita instituționalizarea domnului [redacted] într-un centru rezidențial destinat persoanelor adulte cu dizabilități din structura DGASPC Sibiu, i s-a răspuns că:

„centrele rezidențiale pentru persoanele adulte cu dizabilități se află în proces de restructurare și reorganizare conform OUG nr.69/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr.448/2006, astfel încât, nu sunt locuri disponibile, prioritari fiind beneficiarii care provin din sistemul de protecție socială, pentru care este necesară asigurarea continuității acordării serviciilor de îngrijire în sistem rezidențial.” și că „domnul [redacted] nu îndeplinește criteriile de eligibilitate necesare admiterii într-un centru rezidențial, prevăzute în Anexele la Hotărârile Consiliului Județean Sibiu din data de 25.08.2022 privind Regulamentul de organizare și funcționare al centrelor rezidențiale din structura DGASPC Sibiu, întrucât, conform documentelor înaintate, este sub tutela unui membru al familiei, are susținători legali, beneficiază de venit lunar propriu reprezentat de pensia de urmaș și indemnizație de încadrare în grad de dizabilitate.”

Potrivit prevederilor art. 4 din Legea nr. 448/2006: *„Autoritățile publice, furnizorii de servicii sociale, reprezentanții societății civile, precum și persoanele fizice și juridice responsabile de aplicarea prezentei legi au obligația să promoveze, să respecte și să garanteze drepturile persoanei cu handicap, stabilite în concordanță cu prevederile Cartei sociale europene revizuite, adoptată la Strasbourg la 3 mai 1996, ratificată prin Legea nr. 74/1999, precum și cu celelalte acte interne și internaționale în materie la care România este parte.”*

Iar potrivit art. 54 din Legea nr. 448/2006: *„(1) Persoana cu handicap are dreptul să fie îngrijită și protejată într-un centru din localitatea/județul în a cărei/cărui rază teritorială își are domiciliul sau reședința. (3) În cazul în care nevoile individuale ale persoanei cu handicap nu pot fi asigurate în condițiile prevăzute la alin. (1), persoana cu handicap poate fi îngrijită și protejată într-un centru aflat în altă unitate administrativ-teritorială.”*

Totodată, în conformitate cu art. 18 alin (2) din Normele Metodologice din 2007 de aplicare a prevederilor Legii nr. 448/2006: *„Serviciile sociale (...) se acordă din oficiu în situații de criză.”*

*

În ceea ce privește drepturile bănești de care beneficiază ca persoană cu handicap grav cu drept de asistent personal, din ancheta DAS Sibiu rezultă următoarele:

- domnu _____ beneficiază de pensie de urmaș, după tată, în sumă de 1125 lei/lună, însă nu poate primi acești bani până la numirea unui nou tutore;
- persoana cu handicap grav beneficiază și de indemnizația lunară prevăzută la art.42 alin.4¹ din *Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, însă prin Dispoziția nr. 854 din 17.05.2023 emisă de Primarul Municipiului Sibiu s-a dispus încetarea acordării indemnizației ca urmare a decesului mamei, tutorele persoanei cu handicap.
- domnul _____ a încasat prin Agenția Județeană de Prestații sociale doar indemnizațiile reprezentând prestații sociale pe lunile mai și iunie 2023 (599 lei/lună).

Domnul _____ a fost informat de autorități despre posibilitatea obținerii drepturilor bănești cuvenite persoanei cu dizabilități, în urma semnării unui acord între el și ceilalți doi frați, dar starea de sănătate nu îi permite acestuia să-și asume responsabilitatea gestionării drepturilor bănești și îngrijirii fratelui.

În considerarea celor de mai sus și având în vedere :

1. **concluziile și recomandările formulate de DAS Sibiu în urma anchetei dispuse în data de 21 iulie 2023, la solicitarea instituției Avocatul Poporului, potrivit cărora : „ s-a constatat că domnul _____ necesită supraveghere din partea altei persoane, fratele acestuia, domnul _____ neputându-și asuma această sarcină, deoarece starea de sănătate nu îi permite acest lucru. În urma vizitei s-a decis acordarea servirii mesei la Cantina Municipiului Sibiu cf. Legii 2008/1997 privind cantinele de ajutor social, pentru domnul _____**
2. că, în prezent, _____ nu mai este sub tutela unui membru al familiei, fapt se răsfrânge direct și asupra drepturilor bănești ale persoanei cu handicap grav cu drept de asistent personal, până la desemnarea unei persoane care să își asume ocrotirea.
3. că, până la pronunțarea instanței de judecată cu privire la stabilirea tutelei, persoana cu handicap grav cu drept de asistent personal se află într-o situație

¹ Potrivit acestor prevederi legale „Părinții sau, după caz, reprezentanții legali ai copilului cu handicap grav, persoana sau familia care a primit în plasament un copil cu handicap grav, **adulții cu handicap grav ori reprezentanții legali ai acestora**, cu excepția celor cu handicap vizual grav, pot opta între asistent personal și primirea unei indemnizații lunare.”

de criză și este îndreptățită să beneficieze de protecția statului, garantată prin art. 50 din Constituția României și de un nivel decent de trai, garantat de art. 47 din Constituție;

4. faptul că autoritățile statului se află, în prezent, în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei, în contextul **condamnărilor României la CEDO în cauze²** care au revelat deficiențe grave ale sistemului de protecție juridică a adulților **cu dizabilități intelectuale și cu afecțiuni psihice, în special în ceea ce privește limitările drastice aduse capacității acestor persoane de a-și exercita drepturile și indisponibilitatea unor soluții adecvate pentru situația adulților vulnerabili care nu au nicio rudă capabilă sau dispusă să acționeze în numele lor.**

în temeiul prevederilor art. 59 din Constituția României și ale art. 15 alin. 1 lit. f, art. 24 alin. (1) și (2) și art. 26 din Legea nr.35/1997 privind organizarea și funcționarea Avocatului Poporului, republicată și în vederea realizării scopului constituțional și legal al Avocatului Poporului, privind apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice, în raporturile acestora cu autoritățile publice, emit prezenta

RECOMANDARE

1. Director General al DGASPC Sibiu **va dispune cu celeritate instituirea unor măsuri de protecție temporară a persoanei cu dizabilități intelectuale și psiho-sociale, până la pronunțarea instanței cu privire la tutelă (înlocuire tutore), în vederea respectării drepturilor fundamentale ale domnului**

2 Director General al DGASPC Sibiu **va informa instituția Avocatul Poporului, în termen de 30 de zile, privitor la însușirea recomandării și măsurile dispuse.**

Avocatul Poporului,

Renate WEBER

² Cauza CRJ pentru Valentin Câmpeanu contra României și cauza N.2 contra României.

